

І. В. Прошчанка, Ю. С. Шыпікава,
М. Р. Ясюкевіч

Чалавек і свет

Мая Радзіма — Беларусь

Творчыя заданні і тэсты

Blank writing area with two horizontal lines.

4
клас

АiВ
Адукацыйны Інтэрв'ю

Беларусь — мая Радзіма

1. Чаму наша зямля Беларуссю завецца?
Адзнач ✓ правільныя адказы.

- Белая — ад светлых валасоў нашых жыхароў.
- Белая — шмат выпадае снегу.
- Белая — ад колеру льняной вопраткі.
- Белая — значыць вольная.

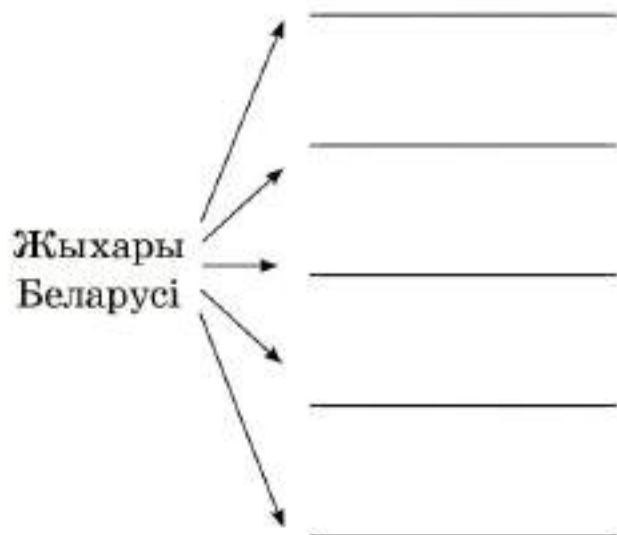
2. Дапішы блізкія па значэнні словы.

Бацькаўшчына, _____

3. З асобных слоў вусна складзі прыказкі і растлумач сэнс кожнай з іх.

старонцы, і, сонца, у, чужой, не, сагрэе
любіць, сумленна, той, Бацькаўшчыну, служыць, хто, ёй

4. Далоўні схему. З апорай на падручнік запішы прадстаўнікоў розных нацыянальнасцей, якія жывуць на тэрыторыі нашай краіны.

Разгледзь нацыянальныя касцюмы розных народаў. Вызнач адметнае ў кожным з іх.

Мы і нашы суседзі

1. Дапоўні контурную карту Рэспублікі Беларусь. Пакажы на карце:

- а) прыкладныя межы абласцей;
- б) абласныя цэнтры.

Запішы назвы суседніх дзяржаў.

2. Дзе знаходзіцца вобласць, у якой ты жывеш? Адзнач ✓ правільны адказ.

☐ На поўначы Беларусі.	☐ У цэнтры Беларусі.
☐ На поўдні Беларусі.	☐ На захадзе Беларусі.
☐ На ўсходзе Беларусі.	

Тэст № 1

Беларусь — мая Радзіма. Мы і нашы суседзі

I варыянт

1. Якія словы ты выбераш, каб сказаць пра Беларусь? Адзнач ✓ свой адказ.

☐ Бацькаўшчына	☐ Радзіма
☐ родны горад	☐ родная краіна

2. Чаму наша зямля завецца Беларуссю? Адзнач ✓ правільныя адказы.

- Жыхары нашай краіны маюць светлыя валасы.
- Белы колер — сімвал свабоднага жыцця.
- Беларусы вырошчваюць буракі і бульбу.
- Жыхары нашай краіны маюць блакітны колер вачэй.
- Людзі носяць ільняную вопратку белага колеру.

3. Запішы назвы абласных цэнтраў Беларусі.

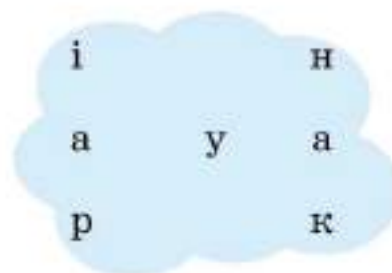
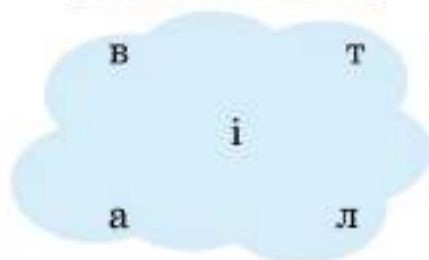
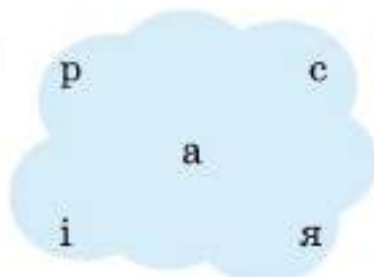
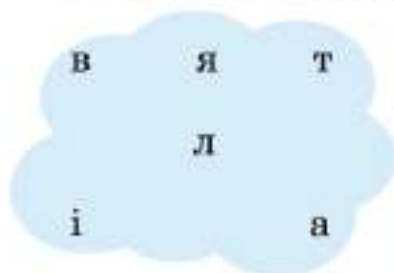
4. Прачытай сцвярджэнні. Знайдзі і закрэслі памылкі. Зверху напішы правільны варыянт адказу.

Тэрыторыя Беларусі падзяляецца на сем абласцей.

Большая частка людзей нашай краіны жыве ў вёсках.

Тэрыторыя Беларусі — невялікая па велічыні сярод еўрапейскіх краін.

5. З прапанаваных літар складзі і запішы назвы краін, якія мяжуюць з Беларуссю.

3. Аднаві тэкст, які апісвае звычай племені крывічоў.

Зварот да юнака

Каб звацца сапраўдным мужчынам, трэба дасягнуць _____ і прайсці шэраг _____:

1) пераплысці _____

2) раскласці _____

3) упаляваць _____

4) пералічыць _____

Калі ты не здолееш гэта зрабіць, то кожны прадстаўнік племені можа лічыць цябе _____.

Зямля блакітных рэк і азёр

1. Запішы ключавыя словы да наступных назваў.

Нёман, Заходняя Дзвіна, Дняпро, Прыпяць — _____

Мінск, Навагрудак, Полацк, Віцебск — _____

Свіцязь, Нарач, Чырвонае — _____

2. Дапоўні сказы.

Рэкі — гэта блакітныя _____

Азёры — гэта блакітныя _____

3. Прачытай назвы рэк і мораў. З апорай на карту "Шлях "з варагаў у грэкі", змешчаную ў падручніку, вызнач

II варыянт

1. Злучы лініяй паняцці з іх азначэннямі.

Племя	Апавяданне пра справы і ўчынкі чалавека, пра заняткі нашых продкаў
Продкі	Група людзей, якая мае агульнае паходжанне ад аднаго продка і пражывае на пэўнай тэрыторыі
Паданне	Людзі, ад якіх мы паходзім

2. Вызнач і дапішы, пра якое племя ідзе гаворка ў кожным сказе.

Племя займала тэрыторыю ад ракі Нёман да рэк Заходня Дзвіна і Дняпро. _____

Племя пасялілася на рацэ Сож. Пазней на гэтых землях узнік горад Гомель. _____

Племя асела на правым беразе Дняпра, у вытоку Нёмана і Прыпяці, сярод топкіх балот. _____

3. Запішы назву вялікага гандлёвага шляху, які праходзіў праз тэрыторыю Беларусі. Па якіх рэках ён ішоў?

4. Запішы 5 назваў галоўных рэк Беларусі.

5. Разгледзь партрэт вядомага беларускага паэта. Дапоўні сказы.

Імя і прозвішча паэта

Месца нараджэння паэта

Назва возера, якому паэт прысвяціў няма-
ла вершаў, — _____

Наша Радзіма на гістарычнай карце

1. Намалюй умоўныя абазначэнні, якія ты будзеш выкарыстоўваць, каб паказаць на карце:

а) напрамкі ваенных паходаў:

б) межы паміж дзяржавамі:

в) сталіцы краін:

2. Прачытай словы і выразы. Падкрэслі, што з пералічанага ніколі не абазначаецца на гістарычнай карце.

Накірункі ваенных паходаў, гарады, месцы бітваў, зорнае неба, гандлёвыя шляхі, межы дзяржаў, сталіцы дзяржаў.

В. У якіх гарадах былі пабудаваны саборы Святой Сафіі?

Тураў і Віцебск

Полацк і Тураў

Полацк і Ноўгарад

Г. Што загадаў Яраслаў Мудры сваім сынам?

кожны сам за сябе

кіраваць разумна і не сварыцца

аб'яднацца

3. Прачытай урывак з закона "Руская Праўда".

Аб штрафах

За забойства:

кабылы — 60 рэзан;

вала — 1 грыўна;

трохгадавалай

каровы — 15 кун;

гадавалай каровы —

палова грыўны;

барана — 1 нагата.

Для даведкі: 1 грыўна = 20 нагат = 25 кун = 50 рэзан.

Запішы адказы на пытанні.

За якую жывёлу прысуджаўся найбольшы штраф?

Карова якога ўзросту шанавалася менш?

Тэст № 4

Князеўна з трыма імёнамі. Сын Рагнеды — Яраслаў Мудры

I варыянт

1. Злучы лініяй імёны князеў і назвы гарадоў, у якіх яны княжылі.

Рагвалод

Ноўгарад

Уладзімір

Полацк

Яраполк

Кіеў

2. Адзнач правільны адказ.

Абавязковыя правілы паводзін, вызначаныя дзяржавай Кіеўская Русь, называліся:

кодэкс

закон

загад

традыцыя

3. Вызнач лічбамі ад 1 да 4 правільную паслядоўнасць гістарычных падзей.

Уладзімір напаў на Полацк.

Яраполк і Уладзімір пасваталіся да Рагнеды.

Рагнеда з Ізяславам жыве ў крэпасці.

Уладзімір напаў на Кіеў.

3. Прачытай сказы. З дапамогай лічбаў ад 1 да 4 вызнач такую іх паслядоўнасць, каб атрымаўся тэкст.

Эдвард Вайніловіч выканаў просьбу сваёй дачкі.

Касцёл Святых Сымона і Алены знаходзіцца ў самым цэнтры Мінска.

Знешні выгляд храма ўбачыла ў сне Алена, дачка Эдварда Вайніловіча.

Ён узвёў касцёл у памяць сваіх памерлых дзяцей.

Ён заснаваны больш за 100 гадоў таму Эдвардам Вайніловічам.

Яна папрасіла бацьку пабудаваць Чырвоны касцёл.

У абарону сваёй зямлі

1. Запішы поўную назву старажытнай дзяржавы, якая існавала на тэрыторыі Беларусі.

ВКЛ — _____

2. Разгледзь малюнкi. На якім з іх адлюстраваны воін Полацкага княства? Рыцар-крыжак? Падпішы.

3. Разгледзь партрэт славутага дзеяча ВКЛ. Дапоўні сказы.

Імя вялікага князя _____

Яго галоўная заслуга _____

Пачатак Грунвальдскай бітвы _____

Якасці характара князя, якія дапамаглі яму перамагчы нямецкіх рыцараў:

Тэст № 6

У што верылі нашы продкі.
У абарону сваёй зямлі

I варыянт

1. Злучы лініяй паняцце і яго тлумачэнне.

Купалле

Каша з тоўчаных ячных круп

Куцця

Зімовае народнае свята, прымеркаванае да Нараджэння Хрыстова

Каляды

Народнае свята, звязанае з летнім сонцастаяннем

2. Дапоўні сказ.

Балты — гэта _____

Па якіх законах жылі нашы продкі

1. Разгледзь малюнак з выявай гістарычнага дакумента. Дапоўні сказ.

Назва дакумента — _____

Аўтар дакумента — _____

Дакумент выдадзены ў _____

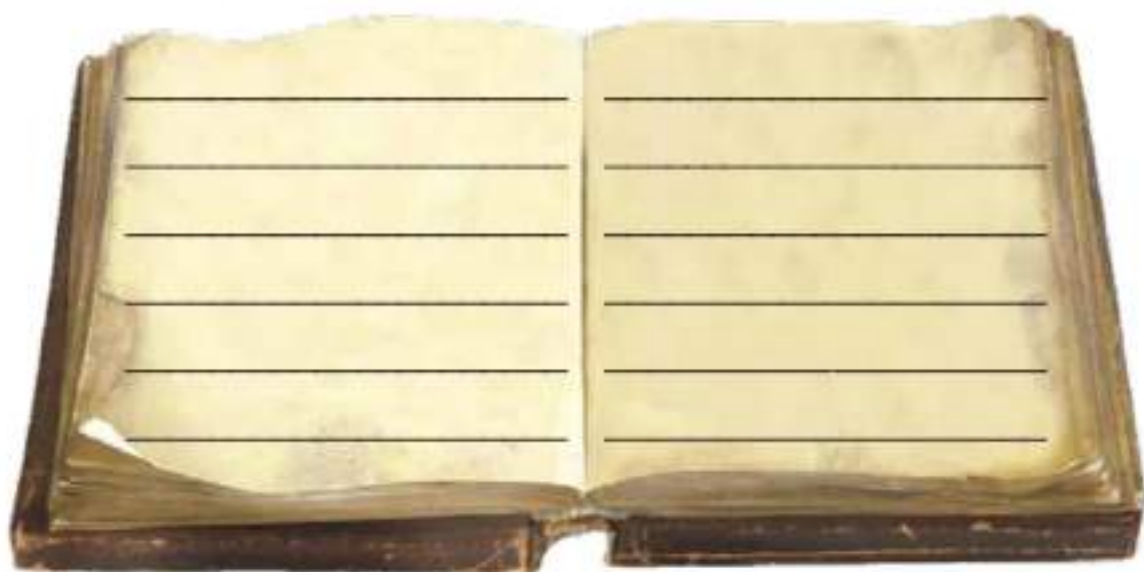
2. Азнаёмся з інфармацыяй у табліцы. Абазнач лічбай 1 законы прыроды, лічбай 2 — законы дзяржавы.

Законы	Лічба
Змена пор года	
Любоў і павага да Радзімы	
Абарона асобных відаў звяроў і птушак	
Змена дня і ночы	
Дзейнасць дзяржаўных органаў адпаведна закону	
Змена надвор'я	
Абарона сваёй зямлі ў час вайны	

3. З апорай на алгарытм складзі сінквейн да слова "Веча".

Алгарытм:

- ▲ слова-імя (назоўнік)
- ▲ 2 словы-апісанні (прыметнікі)
- ▲ 3 словы-дзеянні (дзеясловы)
- ▲ абагульняючы сказ

Тэст № 7

Пад сценамі старажытных замкаў.
Па якіх законах жылі нашы продкі

I варыянт

1. Якім словам ты дапоўніш сказ? Адзнач ✓.

Імёны князёў Ягайлы і Вітаўта звязаны з замкам, які знаходзіцца ў...

Навагрудку

Лідзе

Гродна

Крэве

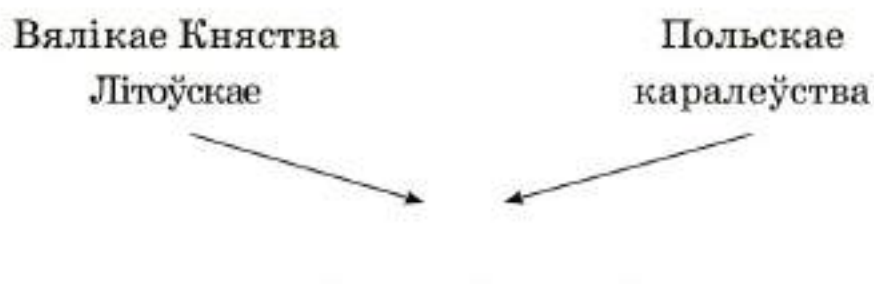
2. Злучы лініяй паняцце і яго азначэнне.

Веча	Абавязковыя правілы паводзін, устаноўленыя дзяржавай
Статут	Старажытны народны сход, які збіраўся для вырашэння важных пытанняў
Закон	Збор законаў у Вялікім Княстве Літоўскім

3. Устаў у сказы прапушчаныя словы.

У Навагрудскім замку было _____ вежаў.
Лідскі і Краўскі замкі мелі форму няправільных _____ і па _____ вежы ў вуглах.

4. Якая новая дзяржава ўтварылася ў 16 стагоддзі? Дапоўні схему.

5. Разгледзь партрэт славутага дзеяча ВКЛ. Адкажы на пытанні.

Імя чалавека, адлюстраванага на партрэце, — _____

Яго галоўная заслуга — _____

2. Запоўні табліцу.

Прозвішча, імя дзеяча	Стагоддзе, у якім жыў і працаваў	Чым знакаміты
Ф. Багушэвіч		
Я. Купала		
Я. Колас		
У. Мулявін		

3. Злучы лініяй урывак з літаратурнага твора і прозвішча яго аўтара.

Францішак
Багушэвіч

“Мой родны кут, як ты мне
мілы!.. Забыць цябе не маю
сілы!..”

Якуб
Колас

“Ад прадзедаў спакон вякоў
Мне засталася спадчына”.

Янка
Купала

“Не пакідайце ж мовы нашай
беларускай, каб не ўмерлі!..”

Тэст № 10

Ад батлейкі — да паланэза. Песняры роднай мовы і Бацькаўшчыны

I варыянт

1. Прачытай сцвярджэнні пра народны лялечны тэатр.
Адзнач ✓ праўдзівыя.

У 15 стагоддзі людзі пачалі ствараць лялечныя тэатры.

Народны лялечны тэатр называўся батлейка.

Будаўніцтва новага жыцця

1. Разгледзь малюнак герба, які быў прыняты ў Беларусі ў 1920—1930-я гады. На ім адсутнічае скарачанае назва краіны. Далішы яе.

2. На паказаным у заданні 1 гербе адлюстраваны чатыры стужкі. На іх зроблены надпісы на дзяржаўных мовах Беларусі таго часу. Перапішы іх.

а) _____

б) _____

в) _____

г) _____

3. Напішы поўную назву Беларусі, якую яна мела, калі ўваходзіла ў склад Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны

1. З апорай на прапанаваны план напішы ліст удзельніку Вялікай Айчыннай вайны "Я ганаруся табою, герой!".

План

1. Зварот да героя.
2. Дзякуй табе, герой!
3. Нам не патрэбна вайна!

Я ганаруся табою, герой!

2. Разгледзь фотаздымкі. Запішы, каму з герояў Вялікай Айчыннай вайны яны прысвечаны.

4. Прачытай надпіс, пакінуты байцамі Чырвонай Арміі на сцяне. Дзе ён быў зроблены? Запішы.

“Я умираю, но не сдаюсь. Прощай, Родина!”

5. Адкажы на пытанні.

Хто такі Марат Казей? _____

Колькі гадоў яму было, калі ён загінуў? _____

Якое званне пасмяротна прысвоена Марату Казею? _____

II варыянт

1. Дапоўні сказы неабходнымі звесткамі, адзнач ✓ правільны варыянт адказу.

А. Вялікая Айчынная вайна пачалася ў...

1939 г.

1941 г.

1943 г.

Б. Абаронцы Брэсцкай крэпасці можна трымаліся...

28 дзён

30 дзён

45 дзён

В. У вёсцы Хатынь загінула...

139 чалавек

159 чалавек

149 чалавек

2. Запішы не менш за чатыры імёны беларускіх герояў Вялікай Айчыннай вайны.

2. Дапоўні сказ яшчэ трыма выразамі.

Трактар “Беларус” лічаць універсальным, бо ён здольны...

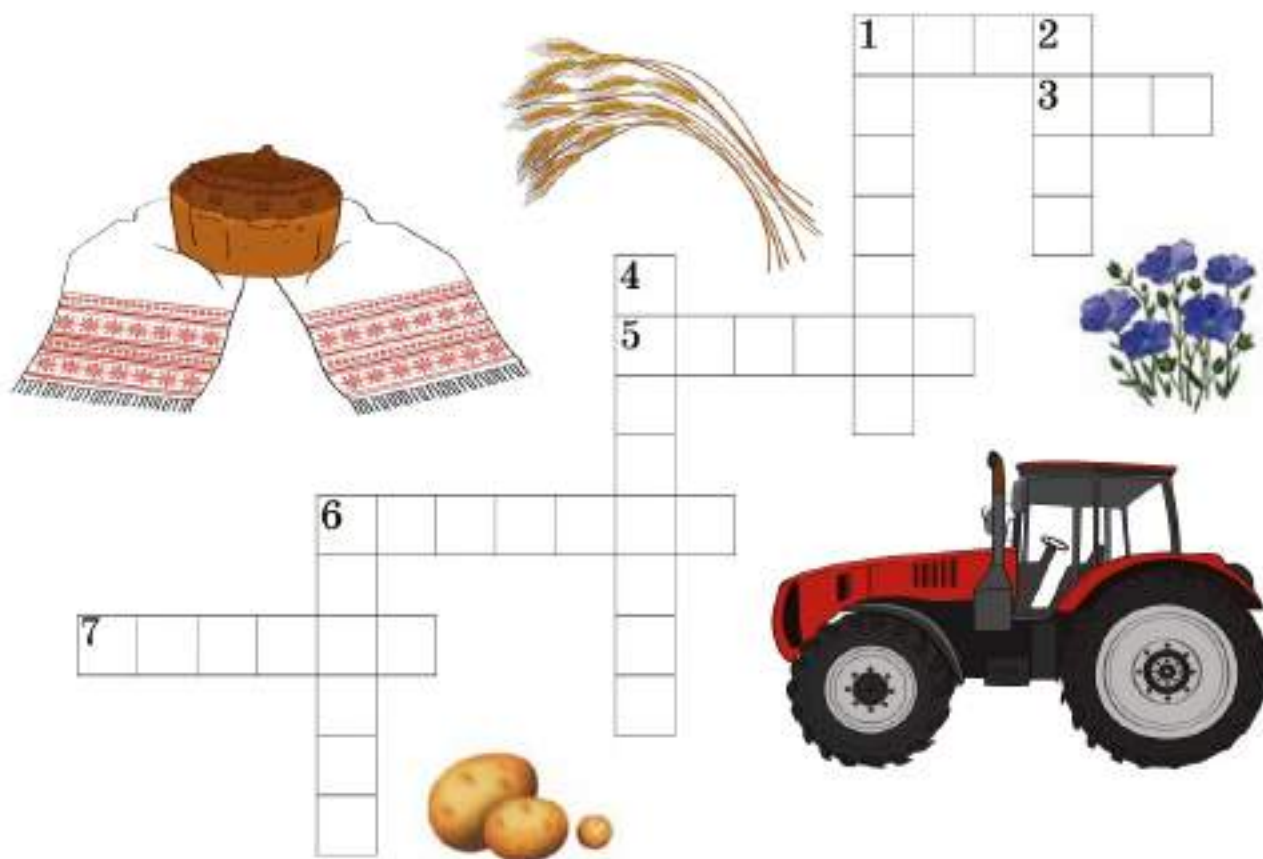
а) араць зямлю;

б) _____

в) _____

г) _____

3. Запоўні крыжаванку “Багацце нашай краіны”.

Па гарызанталі:

1. Збожжавая расліна, мука з якой выкарыстоўваецца для вырабу хлеба.

3. Расліна, якую называюць “паўночным шоўкам”.

5. Назва завода халадзільнікаў, размешчанага ў г. Мінску.

6. Марка вядомага трактара Мінскага трактарнага завода.

Вызнач узрост горада Мінска:

у гадах: _____

у стагоддзях: _____

2. Разгледзь фотаздымак. Дапоўні тэкст.

На Прывакзальнай плошчы гасцей нашай сталіцы сустракаюць два будынкi, якія называюцца _____

_____ Яны былі ўзведзены пасля _____

На плошчы знаходзяцца _____

3. З апорай на алгарытм складзі сінквейн на тэму "Мінск — мая сталіца!".

Алгарытм:

- ▲ слова-імя (назоўнік)
- ▲ 2 словы-апісанні (прыметнікі)
- ▲ 3 словы-дзеянні (дзеясловы)
- ▲ абагульняючы сказ

 🔍

🇧🇪 🇩🇪 🇪🇸 🇫🇷 🇮🇹 🇯🇵 🇰🇷 🇺🇸

Машэрава, Перамогі, Партызанскі, Дзяржаўнага сцяга,
Якуба Коласа.

5. Запішы, як ты разумееш сэнс наступных паняццяў.

Радзіма — _____

Сталіца — _____

II варыянт

1. Дапоўні сказы неабходнымі звесткамі, адзнач правільны варыянт адказу.

А. Самая старажытная плошча Мінска — ...

- плошча Перамогі
- Кастрычніцкая плошча
- плошча Свабоды
- плошча Незалежнасці

Б. Самая маладая плошча г. Мінска знаходзіцца на...

- праспекце Дзяржынскага
- Партызанскім праспекце
- праспекце Незалежнасці
- праспекце Пераможцаў

В. Знак “Нулявы кіламетр” паказвае,...

колькі ўсяго гарадоў у Беларусі

колькі кіламетраў ад Мінска да іншых гарадоў

Беларусі

колькі кіламетраў ад беларускай сталіцы да іншых

краін

колькі кіламетраў складае працягласць Мінска

2. Дапоўні сказы.

У цэнтры горада на праспекце Незалежнасці
знаходзіцца _____ плошча.

Плошча _____ ўзнікла
на месцы, якое раней называлася Камароўкай.

Напамінам аб ахвярах ядзерных катастроф з’яўляецца
помнік _____

3. Злучы лініяй назвы плошчаў і вуліц сталіцы з помнікамі,
будынкамі, якія на іх размешчаны.

Кастрычніцкая
плошча

Вечны агонь

Плошча
Перамогі

Палац
Рэспублікі

Праспект
Пераможцаў

Плошча
Дзяржаўнага
сцяга

Змест

Беларусь — мая Радзіма.....	3
Мы і нашы суседзі.....	4
Тэст № 1	
I варыянт.....	4
II варыянт.....	6
Нашы продкі.....	7
Зямля блакітных рэк і азёр.....	8
Тэст № 2	
I варыянт.....	9
II варыянт.....	11
Наша Радзіма на гістарычнай карце.....	12
Стужка часу.....	13
Маўклівыя сведкі мінуўшчыны.....	14
Як да нас прыйшла кніга.....	15
Тэст № 3	
I варыянт.....	17
II варыянт.....	18
Князёўна з трыма імёнамі.....	19
Сын Рагнеды — Яраслаў Мудры.....	20
Тэст № 4	
I варыянт.....	23
II варыянт.....	24
Усяслаў Чарадзеі.....	25
Ефрасіння Полацкая.....	26
Тэст № 5	
I варыянт.....	28
II варыянт.....	29

У што верылі нашы продкі.....	31
У абарону сваёй зямлі.....	32
Тэст № 6	
I варыянт.....	33
II варыянт.....	34
Пад сценамі старажытных замкаў.....	36
Па якіх законах жылі нашы продкі.....	37
Тэст № 7	
I варыянт.....	38
II варыянт.....	40
Адкуль пайшлі назвы нашых гарадоў.....	41
Тэст № 8	
I варыянт.....	42
II варыянт.....	44
Пачынальнік кнігадрукавання.....	45
У краіне майстроў і творцаў.....	46
Тэст № 9	
I варыянт.....	47
II варыянт.....	48
Ад батлейкі — да паланэза.....	49
Песняры роднай мовы і Бацькаўшчыны.....	51
Тэст № 10	
I варыянт.....	52
II варыянт.....	53
Будаўніцтва новага жыцця.....	55
Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны.....	55
Тэст № 11	
I варыянт.....	58
II варыянт.....	59

Багацце нашай краіны.....	60
Тут мінуўшчына з сучаснасцю сышліся.....	63
Тэст № 12	
I варыянт.....	64
II варыянт.....	65
Мінск — сталіца нашай краіны.....	66
Тэст № 13	
I варыянт.....	69
II варыянт.....	71
Сучасная Беларусь.....	73
Дзяржаўны герб нашай краіны.....	74
Сцяг беларускай дзяржавы.....	75

Сшыткі для тэматычнага і выніковага кантролю:

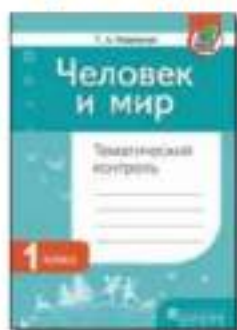
ПА ВУЧЭБНАЙ
ПРАГРАМЕ

 Беларуская мова. Тэматычны кантроль. 4 клас
(аўтары Л. Ф. Кузнецова, Н. І. Мінкевіч);

 Литературное чтение. Тематический контроль.
4 класс (автор И. М. Стрёмок);

 Математика. Проверочные и контрольные
работы. 4 класс (автор И. В. Фёдоров).

Прапануем таксама:

Т. А. Ковальчук
Человек и мир.
Тематический контроль
1 класс
70 × 100 ¹/₁₆
(17 × 24 см), 56 с.

Т. А. Ковальчук
Человек и мир.
Поурочный и тематический контроль
2 класс
70 × 100 ¹/₁₆
(17 × 24 см), 64 с.

В. М. Вдовиченко,
Т. А. Ковальчук
Человек и мир.
Тематический контроль
3 класс
70 × 100 ¹/₁₆
(17 × 24 см), 88 с.

В пособиях представлен материал для организации контроля учебных достижений учащихся. Задания разработаны с учетом дифференцированного подхода к обучающимся в соответствии с действующими программами и учебниками и способствуют развитию познавательных процессов: мышления, памяти, внимания и воображения.

ISBN 978-985-599-196-1

9 789855 991981

EAR

pshop.by